

В. А. Комарницька,
аспірант

(Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського)

ПСИХОЛОГІЧНІ КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Статтю присвячено визначенню поняття "готовність" старшокласників до вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі. Мета статті полягає у розкритті психологічних компонентів формування англомовленнєвої готовності учнів до продовження іншомовної освіти у ВНЗ. Відповідно до психологічних особливостей старшокласників і сутності процесу іншомовленнєвої діяльності виокремлено п'ять психологічних компонентів, вираженість яких є показником достатнього рівня готовності майбутніх студентів до навчальної іншомовленнєвої діяльності. Зазначено, що кожен компонент передбачає відповідні вміння, сформованість яких є необхідною умовою для вивчення англійської мови в освітньому середовищі ВНЗ.

Постановка проблеми. Вивчення іноземної мови на сучасному етапі розвитку суспільства являє собою невід'ємний та обов'язковий компонент підготовки майбутніх фахівців.

Крім того, володіння іноземними мовами має сягати такого рівня, який дозволяв би використовувати її як засіб спілкування у різних ситуаціях повсякденного життя, а також у будь-якій професійній діяльності. Проте багаторічний досвід педагогів свідчить про те, що студенти отримують значний обсяг мовних знань впродовж своєї професійної підготовки, але при цьому рівень їх мовленнєвої компетенції не завжди дозволяє їм ефективно здійснювати іншомовну комунікацію. Наявність певних прогалин у процесі формування відповідних навичок та вмінь під час навчання у ВНЗ, на нашу думку, може бути викликана низьким рівнем іншомовної підготовки більшості абітурієнтів після закінчення середньої школи. У свою чергу, недостатній рівень мовної компетенції старшокласників є причиною їхньої невідповідності до продовження мовної освіти у вищому навчальному закладі.

Вирішення означеної проблеми передбачає, передусім, формування готовності старшокласників до ефективного опанування іншомовною комунікативною компетенцією відповідно до вимог навчальних програм з іноземної мови у вищому навчальному закладі. Означений різновид готовності ми визначаємо як англомовленнєву, яка визначається нами як здатність старшокласників до подальшого ефективного здійснення іншомовленнєвої навчальної діяльності у ВНЗ. Ми вважаємо, що формування англомовленнєвої готовності неможливе без психологічної готовності, компоненти якої сприяють формуванню іншомовних навичок та вмінь, і зумовлюють успішність навчання, особливо на першому курсі вищого навчального закладу.

Аналіз досліджень і публікацій. Науковці чимало уваги приділяють проблемам готовності учнів до навчальної діяльності загалом (Н. Зенкова, І. Зимня, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, Д. Узнадзе, Д. Ельконін та ін.); до готовності студентів до професійно-педагогічної діяльності (С. Будаков, К. Дурай-Новикова, І. Зязюн, З. Курлянд, Л. Кадченко, О. Мороз, Л. Михайлова, Н. Сластьонін та ін.); готовності студентів до самоосвіти (В. Дьяченко, Л. Кандилович, Л. Ковтунович, Т. Мельнікова); до навчання у школі (Л. Виготський, Л. Божович, А. Богуш, П. Гальперін, Д. Ельконін, О. Запорожець, О. Леонтьєв); визначення психологічних механізмів, які здійснюють мовленнєву діяльність (М. Жинкін, І. Зимня, О. Лурія, О. Леонтьєв); особливостей психічного розвитку в юнацькому віці (Л. Божович, І. Кон, Д. Фельдштейн, Г. Цукерман, Д. Ельконін); умов, що впливають на бажання застосовувати іноземну мову (R. Clement (Р. Клемент), Р. Macintyre (П. Макінтаєр), K. Noels (К. Ноєлс); аналізу процесу адаптації і дезадаптації студентів у ВНЗ (Я. Євдокимова, С. Кусакина, М. Москова); психологічних особливостей вищої школи (Н. Кузьміна, М. Дьяченко, Л. Кандилович, А. Петровський, С. Петров).

Незважаючи на значну кількість наукових праць щодо різних аспектів здійснення іншомовленнєвої освіти, проблема готовності і спроможності старшокласників до продовження вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі не вирішена, отже, потребує ґрунтовного вивчення.

Мета статті полягає у визначенні психологічних компонентів становлення англомовленнєвої готовності старшокласників до вивчення англійської мови в освітньому середовищі ВНЗ.

Основний виклад матеріалу. Готовність майбутніх студентів до іншомовної освіти у вищому навчальному закладі являє собою якісне утворення особистості, яке включає психологічну і лінгвістичну готовності. У нашому дослідженні буде зроблений аналіз саме психологічної готовності до здійснення англомовленнєвої діяльності впродовж навчання у ВНЗ. Зауважимо, що йдеться не про готовність до вступу у вищий навчальний заклад, а про здатність чи можливість навчання у режимі, заданому вимогами освіти у вищому навчальному закладі.

Для більш чіткого розуміння системи формування готовності необхідно розглянути визначення поняття "готовність" у науковій літературі. У широкому сенсі означене поняття здебільшого розуміється як "стан, за яким все зроблено, все готове для чогось".

Виходячи з аналізу психологічних досліджень стосовно визначення поняття "готовність", необхідно зазначити, що багато в чому воно співвідноситься з поняттями мотивації, наміру, інтенції, придатності, антиципації, проте в той же час не зводиться до них і включає їх [1].

У зарубіжній психології поняття готовності недостатньо розроблено і визначається або як налаштованість на виконання завдання (Е. Торндайк), або як ескіз дії (А. Біне), або пов'язується з поняттями аттитюда – "станів

свідомості індивіда відносно деякої соціальної цінності" (В. Томас, Ф. Знанецький, Р. Лапьер) і установки (Р. Олпорт) або самоактуалізації (Д. Роджерс, А. Маслоу).

Поняття "готовність" розглядається російськими (радянськими) психологами як поняття установки (Д. Узнадзе), система диспозиційних утворень (В. Отрут), поняття внутрішньої позиції особи (Л. Божович), поняття відношення (В. Мясіщев, Н. Кузьміна).

Існують підходи, що визначають готовність як особистісний сенс (А. Асмолов, О. Леонтьєв), наявність здібностей (С. Рубінштейн), відфлексовану спрямованість (І. Зимня) і настроїв особи на виконання професійної діяльності (М. Дьяченко, Л. Кандибович).

З урахуванням існуючих у російській й українській психології позицій дослідників виділено два підходи стосовно визначення поняття "готовність". Перший характеризує готовність як оцінку певного функціонального стану, в якому установка розуміється як готовність суб'єкта до сприйняття майбутніх подій (В. Демидов, Б. Ломов та ін.).

Другий підхід визначає готовність як певну підготовленість, стійку характеристику особи і діяльності, як цілісний комплекс, що відповідає вимогам змісту й умов діяльності (Н. Зенкова, В. Сластьонін, Ю. Скоромна, М. Дьяченко, Л. Кандибович).

Зазначимо, що готовність розглядається і як придатність до діяльності за наявністю характерного позитивного відношення до неї. Дане поняття також включає здатність особистості, відношення до діяльності, знання, вміння, навички і психологічні стани (В. Крутецький, А. Ковальов).

Більшість психологів сходиться на тому, що готовність – це особливий психічний стан, який виявляється як якісне новоутворення в структурі особистості на певному етапі розвитку.

У нашому дослідженні ми дотримуємось аналогічної трактовки готовності старшокласників, що містить в собі психологічні компоненти, необхідні для здійснення англomовленнєвої навчальної діяльності, тобто здатність до цієї діяльності на етапі вивчення англійської мови у ВНЗ.

Говорячи про формування готовності до іншомовленнєвої діяльності, варто зазначити необхідність врахування психологічних особливостей тих, хто навчається і самого процесу мовленнєвої діяльності.

Розглянемо спочатку психологічні особливості учнів старшого шкільного віку з метою врахування типу освітньої ланки, вікових особливостей і новоутворень, а також провідної діяльності в розвитку особистості.

Як стверджує О. Запорожець, "... психічні новоутворення, що формуються в різні періоди, нові психофізіологічні рівні, нові плани віддзеркалення дійсності, складаються на основі діяльності, що набуває провідного значення у даному віці" [2: 180-181].

І. Зимня, розглядаючи старшокласника як суб'єкта навчальної діяльності, зазначає, що період старшого шкільного віку є завершальним етапом дозрівання і формування особи, коли якнайповніше виявляється ціннісно-орієнтаційна діяльність школяра.

Старшокласник включається до нового типу провідної діяльності – навчально-професійної, яка є основою для майбутньої професійно-орієнтованої діяльності [3: 182].

У своєму дослідженні С. Кусакіна стверджує, що подібно до того, як структура готовності до навчання в школі відповідає психологічній структурі навчальної діяльності в молодшому шкільному віці (Д. Ельконін), структура готовності до навчання у ВНЗ повинна відповідати структурі професійної діяльності. Отже, доцільно звернутися до результатів досліджень готовності до професійної діяльності. Багато авторів підкреслює значущість для цього виду готовності мотиваційного, вольового, оцінного та інших параметрів (М. Дьяченко, Л. Кандибович, В. Сластьонін, А. Крутецький).

С. Кусакіна виділила такі компоненти готовності до навчання у вищому навчальному закладі:

1. Мотиваційно-професійний, який передбачає бажання навчатися у ВНЗ за професійним напрямком, бути інформованим щодо обраної професії, виявляти самостійність і усвідомленість професійного вибору як остаточного на даному етапі життєвого шляху;

2. Когнітивно-темповий компонент, який, у свою чергу, має два складники: інтелектуальний, що передбачає наявність середнього рівня інтелектуального розвитку за шкільною програмою та організаційно-темповий, що передбачає сформованість високої швидкості читання і письма, навичок роботи з текстом, швидкого перемикавання уваги;

3. Вольовий компонент, який містить навички самоорганізації і саморегуляції поведінки [1].

Спираючись на класифікацію С. Кусакіної і беручи до уваги, що пізнавальна сфера старшокласника набуває певних новоутворень, а саме: складання життєвих планів, опанування методами теоретичного і творчого мислення, критичності і самостійності мислення, здатності до самовиховання, розвитку саморефлексії, вважаємо правомірним окреслити вищезгадані новоутворення як перший психологічний віковий компонент, з огляду на те, що саме виявлення вікових властивостей тих, хто навчається, сприятиме здатності до ефективної навчальної діяльності.

До другого психологічного компоненту, за С. Кусакіною, ми відносимо когнітивно-темповий, який, на нашу думку, є необхідною умовою готовності до іншомовленнєвої діяльності.

Третій компонент, регуляційно-вольовий, представляється нам важливим з позиції сучасної концепції освіти, яка передбачає здатність до самостійної організації навчання, до самоконтролю, а також адаптацію до навчального завантаження, складність і незвичність якого може привести до виникнення психічної напруги, тривожності та інших проявів фрустрації у новому освітньому середовищі.

Таким чином, виходячи з аналізу вікових особливостей і особистих новоутворень старшокласників та враховуючи вимоги навчання у ВНЗ, ми виокремили три компоненти готовності до здійснення іншомовної діяльності у ВНЗ: віковий, когнітивно-темповий і регуляційно-вольовий. Але, як вже було зазначено, необхідно враховувати також суть самого процесу мовленнєвої діяльності, готовність до якої ми формуватимемо.

Проведений аналіз досліджень проблеми готовності до діяльності показав, що готовність розвивається, а значить, її можна формувати. Так, В. Сластьонін і К. Дурай-Новікова вважають, що готовність до виконання діяльності – це не природжена якість, а надбана в процесі спеціальної підготовки. Численні наукові спроби визначення сутності даного явища підтвердили, що вміст категорії "готовність" зумовлюється тим видом діяльності, оволодіння яким виступає метою підготовки і може формуватися лише в процесі здійснення цієї діяльності, у нашому випадку – іншомовленнєвої.

Розглянемо специфіку мовленнєвої діяльності, яка була предметом дослідження низки вчених (Л. Виготський, І. Зимня, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, П. Гальперін та ін.) і визначається як цілеспрямований, мотивований, активний процес прийому і (або) видачі повідомлення, організованого соціально відпрацьованими засобами і способом формування і формулювання думки при спілкуванні людей [4: 65].

Велику увагу проблемі мовленнєвої діяльності приділяла в своїх дослідженнях І. Зимня. Виходячи з того, що будь-яка діяльність має цілеспрямований характер і структурно організована, вчена представила моделі будови мовленнєвої діяльності, в яку входять три фази: спонукально-мотиваційна; орієнтовно-дослідницька; виконавча.

Звідси випливає, що джерелом мовленнєвої діяльності є комунікативно-пізнавальна потреба і відповідний їй комунікативний мотив, а також їх взаємодія [4: 45]. У психологічній науці постулюється, що мотив визначається потребою і виражається у цілях, які, в свою чергу, визначають вибір можливих способів здійснення. Несформована потреба не може забезпечити досягнення цілей [5: 46-50].

Як зазначає І. Зимня, якщо в процесі навчання говоріння учень не відчуває потреби говорити, то це не створить готовності. Якщо учень не має чіткого комунікативного наміру, він не зможе здійснити адекватне до ситуації спілкування смислове членування фрази. Іншими словами, він, не регулюючи спілкування, не здійснює його [4: 82]. Отже, неможливо навчати мовленнєвої діяльності, не піклуючись одночасно про формування мотивів, що забезпечують як процес навчальної діяльності, так і – що особливо важливо – саму мовленнєву діяльність як компонента навчального процесу [6: 223]. На жаль, на даний момент, навчання іноземної мови носить штучно-навчальний характер через відсутність у школярів "природної потреби" в спілкуванні засобами іноземної мови. Відтак, необхідно підвищувати рівень мотивації, сприяючи розвитку пізнання й інтелектуальної діяльності школярів, прагнучи, зрештою, підвищити ефективність процесу навчання. Виходячи із визнання провідної ролі мотиву у здійсненні іншомовленнєвої діяльності, вважаємо за необхідне виокремити наступний, четвертий, *мотиваційний компонент*.

Друга фаза наведеної вище моделі мовленнєвої діяльності вміщує планування і програмування її смислової і мовної організації, під час якої відбувається визначення предмету діяльності. За результатами досліджень Р. Мартинової, на цьому етапі відбувається "вибір з довгострокової пам'яті необхідної для зовнішнього оформлення думки лексики і правил її граматичного об'єднання" [7: 160].

На наступній, виконавчій, фазі реалізуються мовні вислови, а також здійснюється контроль їх результатів. О. Ковтун зазначає, що на даному етапі відбувається актуалізація механізмів підбору слів, тимчасового розгортання і програми артикуляції, яка безпосередньо реалізує і об'єктивує задум в процесі формування і формулювання думки засобами мови [9: 222]. Зрозуміло, що здійснення цих розумових дій потребує участі певних психологічних механізмів, які залучені до процесу мовленнєвої діяльності. Саме ці механізми були предметом досліджень Н. Жинкіна, І. Зимньої та ін., які вважають, що основними психологічними механізмами мовленнєвої діяльності є механізм осмислення, мнемічної організації (передусім, – механізм мовленнєвої пам'яті), а також механізм випереджального аналізу і синтезу (механізм мовного прогнозування). Вчені зауважують, що найважливішим механізмом є механізм осмислення, який реалізується через аналітико-синтетичну діяльність кори великих півкуль головного мозку – на основі залучення таких розумових дій і операцій як порівняння, зіставлення, узагальнення, класифікація, аналіз і синтез. Не менш важливу роль в реалізації мовленнєвої діяльності відіграє механізм мовленнєвої пам'яті, який передбачає актуалізацію мовних, мовленнєвих і соціальних "еталонів" тих одиниць або елементів, з яких складаються фонетичні, граматичні, лексичні та інші еталони реалізації іноземної мови. Щодо механізму випереджального аналізу, він є не менш важливим, ніж визначені вище, оскільки реалізація мовленнєвого вислову неможлива без утримання у пам'яті всіх складових компонентів вислову на період його породження і прогнозування [8: 55-56].

З огляду на зазначене, доходимо висновку, що здійснення іншомовленнєвої діяльності передбачає розвиток всіх розумових функцій пізнавальної сфери, а саме сенсорно-перцептивних (відчуття, сприйняття); мнемічних (пам'ять, мислення), атенційних (увага) та розумових операцій (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація та ін.) На підставі цього твердження, вважаємо, що наступний, п'ятий необхідний компонент іншомовленнєвої готовності – *операційний*.

Вважаємо, що розвиненість і вираженість запропонованих компонентів є показником достатнього рівня готовності школярів до навчальної діяльності.

Як зазначали деякі вчені (Г. Костюк, Д. Ельконін та ін.), будь-який розвиток – це не прямолінійний процес, а своєрідне повернення до попередніх етапів, повторення діяльності, але вже на вищому рівні. Тому доцільно закласти основи майбутньої мовленнєвої навчальної діяльності вже на етапі навчання у старших класах школи з метою розкриття інтелектуальних потенцій у період студентства.

Відокремлені нами компоненти, у свою чергу, передбачають наявність відповідних умінь, сформованість яких, на наш погляд, забезпечить готовність до продовження старшокласниками вивчення іноземної мови у ВНЗ. Розглянемо означені вміння.

Віковий компонент передбачає низку вмінь:

- 1) вміння планування своєї навчальної діяльності;
- 2) вміння передбачати наслідки досягнення навчальних цілей;
- 3) вміння роботи з інформаційними ресурсами;
- 4) вміння оперувати всією системою навчальних задач.

Когнітивно-темповий компонент включає такі вміння:

- 1) вміння використання необхідних знань із засвоєної шкільної програми;
- 2) вміння збереження навчальної активності і працездатності протягом уроку;
- 3) вміння працювати у високому темпі;
- 4) вміння швидкого переключення уваги.

Регуляційно-вольовий компонент включає такі вміння:

- 1) вміння самонавчання і самовиховання;
- 2) вміння виділення суттєвих і несуттєвих ознак, понять, які вивчаються;
- 3) вміння саморегуляції поведінки;
- 4) вміння швидкої адаптації до нових умов навчання.

Мотиваційний компонент передбачає наявність таких вмінь:

- 1) вміння умотивування власної мовленнєвої діяльності;
- 2) вміння розвитку пізнавальної потреби, спрямованої на навчально-професійну діяльність;

Операційний компонент складається з таких вмінь:

- 1) вміння використання аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації та ін. розумових операцій;
- 2) вміння застосовування мови як інструменту мислення;
- 3) вміння використання теоретичного і дослідницького методів навчання.

Отже, сформованість у майбутніх студентів виокремлених вище вмінь визначає такі психологічні якості, які необхідні для продовження іншомовної освіти у вищому навчальному закладі.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, встановлено, що англomовленнєва готовність старшокласників до продовження іншомовної освіти у вищому навчальному закладі являє собою якісне утворення особистості, яке включає психологічну і лінгвістичну готовності.

Виявлено, що задля формування готовності до іншомовленнєвої діяльності, з'являється необхідність врахування психологічних особливостей тих, хто навчається, і сутності самого процесу мовленнєвої діяльності.

Враховуючи психологічні властивості старшокласників, їх провідної навчальної діяльності та новоутворень, які відбуваються в їх розвитку в період ранньої юності, вдалося виокремити три компоненти: віковий, когнітивно-темповий і регуляційно-вольовий, які передбачають наявність певних навичок та вмінь.

Аналіз специфіки іншомовленнєвої діяльності дозволив виявити два необхідні компоненти: мотиваційний і операційний, які зумовлюють готовність тих, кого навчають до здійснення цієї діяльності.

Перспективу подальших досліджень ми вбачаємо у поглибленні наукових уявлень про дидактичні умови формування англomовленнєвої готовності старшокласників до вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУР

1. Кусякина С. Н. Готовность к обучению в вузе как психологический феномен : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. психол. наук : спец. 19.00.13 "Психология развития, акмеология" / С. Н. Кусякина. – М., 2009. – 22 с.
2. Запорожец А. В. Возрастная и педагогическая психология : [тексты] / А. В. Запорожец ; [сост. Шуаре Марта]. – М. : Изд.-во Моск.ун-та, 1992. – 272 с.
3. Зимняя И. А. Педагогическая психология : [учебник для вузов] / И. А. Зимняя. – [изд. второе, доп., испр. и перераб.]. – М. : Издательская корпорация "Логос", 2000. – 384 с.
4. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке / И. А. Зимняя. – М. : Просвещение, 1978. – 159 с.
5. Милорадова Н. Г. Психология и педагогика : [учебник] / Н. Г. Милорадова. – М. : Гардарики, 2005. – 335 с.
6. Ковтун О. В. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського : [зб. наук. праць № 12] / О. В. Ковтун. – Одеса, ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2008. – 312 с.
7. Мартинова Р. Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов : [монографія] / Р. Ю. Мартинова. – К. : Вища шк., 2004. – 454 с.
8. Глухов В. П. Основы психолингвистики : [учебн. пособия для студентов педвузов] / В. П. Глухов. – М. : АСТ : Астрель, 2005. – 351 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Kusakina S. N. Gotovnost' k obucheniiu v vuze kak psikhologicheskii fenomen [Learning Readiness in the Higher educational Establishment as the Psychological Phenomen] : avtoref. dis. na soiskanie nauch. stepeni kand. psikhol. nauk : spets. 19.00.13 "Psikhologiiia razvitiia, akmeologiiia" / S. N. Kusakina. – M., 2009. – 22 s.
2. Zaporozhets A. V. Vozrastnaia i pedagogicheskaia psikhologiiia [Aging and Pedagogical Psychology] : [teksty] / A. V. Zaporozhets ; [sost. Shuare Marta]. – M. : Izd-vo Mosk. un-ta, 1992. – 272 s.

3. Zimniaia I. A. Pedagogicheskaia psikhologiya [Pedagogical Psychology] : [uchebnik dlia vuzov] / I. A. Zimniaia. – [izd. vtoroe, dop. ispr. i pererab.] / I. A. Zimniaia. – M. : Izdatel'skaia korporatsiia "Logos", 2000. – 384 s.
4. Zimniaia I. A. Psikhologicheskie aspekty obucheniia govoreniu na inostrannom yazyke [Psychological Aspects of Speaking Learning in Foreign Language] / I. A. Zimniaia. – M. : Prosveshchenie, 1978. – 159 s.
5. Miloradova N. G. Psikhologiya i pedagogika [Psychology and Pedagogy] : [uchebnik] / N. G. Miloradova. – M. : Gardariki, 2005. – 335 s.
6. Kovtun O. V. Naukovyi visnik Pivdennoukrains'kogo natsional'nogo pedagogichnogo universitetu im. K. D. Ushyns'kogo [Scientific Journal of the Southern Ukrainian Pedagogical University Named after K. D. Ushyns'kogo] : [zb. nauk. prats' № 12]. – Odesa, PDPU im. K. D. Ushyns'kogo, 2008. – 312 s.
7. Martynova R. Yu. Tsilisna zagal'nodydaktychna model' zmistu navchannia inozemnykh mov [Integral General Didactic Model of the Foreign Language Learning Content] : [monografiia] / R. Yu. Martynova. – K. : Vyshcha shk., 2004. – 454 s.
8. Glukhov V. P. Osnovy psikholingvistiki [Bases of Psycholinguistics] : [uchebn. posobie dlia studentov pedvuzov] / V. P. Glukhov. – M. : AST : Astrel', 2005. – 351 s.

Матеріал надійшов до редакції 13.03. 2012 р.

Комарницкая В. А. Психологические компоненты готовности старшеклассников к изучению иностранного языка в высшем учебном заведении.

Статья посвящена определению понятия "готовность" старшеклассников к изучению иностранного языка в высшем учебном заведении. Цель статьи заключается в раскрытии психологических компонентов формирования англоречевой готовности обучающихся к продолжению иноязычного образования в вузе. С учетом психологических особенностей старшеклассников и сущности процесса англоречевой деятельности выделено пять психологических компонентов, выраженность которых является показателем достаточного уровня готовности будущих студентов к учебной англоречевой деятельности. Отмечается, что каждый компонент предусматривает соответствующие умения, сформированность которых является необходимым условием для изучения английского языка в образовательной среде вуза.

Komarnyts'ka V. A. Psychological Components of Senior Pupils Readiness to the Study of Foreign Language in the Higher Educational Establishment.

The article is devoted to the definition of the concept "readiness" of senior pupils for the foreign language learning in a higher educational institution. The goal of the article lies in disclosing psychological components in the formation of students' English language readiness to the continuation of language learning in the higher educational establishment. In the account of psychological features of senior pupils and essence of language activity five psychological components that can indicate a sufficient level of the senior pupils' readiness to the educational language activity are allocated. It is noticed that each component provides corresponding abilities for English language studying in the educational environment of the higher educational establishment.